

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту  
Завідувач кафедри

\_\_\_\_\_  
(підпис)  
“    ”    \_\_\_\_\_ 2020 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА**  
**на здобуття освітнього ступеня магістра**  
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»  
(шифр та найменування спеціальності)  
за магістерською програмою професійного спрямування  
«Державні та муніципальні фінанси»  
(назва магістерської програми)

на тему: «Виконання місцевих бюджетів України»

**Виконавець:**

студентка факультету фінансів та  
банківської справи  
Ройко Оксана Олександрівна

\_\_\_\_\_  
/підпис/

**Науковий керівник:**

к.е.н., доцент  
Волкова Оксана Георгіївна

ОДЕСА – 2020

## ЗМІСТ

|                                                                                                                | стор.      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>ВСТУП .....</b>                                                                                             | <b>3</b>   |
| <b>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ .....</b>                                           | <b>6</b>   |
| 1.1. Поняття, принципи та завдання виконання бюджету.....                                                      | 6          |
| 1.2. Виконання місцевих бюджетів як стадія бюджетного процесу.....                                             | 15         |
| 1.3. Організаційно-правові засади виконання місцевих бюджетів в Україні.....                                   | 22         |
| <b>РОЗДІЛ 2. МОНІТОРИНГ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ .....</b>                                          | <b>32</b>  |
| 2.1. Аналіз виконання місцевих бюджетів України за доходами.....                                               | 32         |
| 2.2. Аналіз виконання місцевих бюджетів України за видатками .....                                             | 43         |
| 2.3. Державний фінансовий контроль виконання місцевих бюджетів України. ....                                   | 52         |
| <b>РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКОНННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ .....</b> | <b>63</b>  |
| 3.1. Проблемні питання виконання місцевих бюджетів в Україні.....                                              | 63         |
| 3.2. Зарубіжний досвід організації виконання місцевих бюджетів .....                                           | 74         |
| 3.3. Основні напрями вдосконалення виконання місцевих бюджетів в Україні .....                                 | 82         |
| <b>ВИСНОВКИ .....</b>                                                                                          | <b>95</b>  |
| <b>Список використаних джерел.....</b>                                                                         | <b>102</b> |

## ВСТУП

Місцеві бюджети є формою утворення і використання бюджетних ресурсів, інструментом фінансового забезпечення і регулювання соціально-економічного розвитку регіону. В умовах ринкової економіки роль місцевих бюджетів зростає, але змінюються форми і методи їх впливу на соціально-економічний розвиток адміністративно-територіальної одиниці. Основна проблематика полягає у визначенні нових підходів щодо планування і виконання місцевих бюджетів.

Від рівня організації та результативності виконання бюджету залежать якісні показники соціально-економічного розвитку країни, ефективність реалізації стратегічних засад бюджетної політики держави. Основна мета виконання бюджету – забезпечення держави необхідним обсягом бюджетних ресурсів, потрібним для виконання її конституційних функцій. У процесі виконання бюджетів забезпечуються соціальні та економічні потреби держави, необхідний рівень соціального захисту населення.

Проблеми виконання місцевих бюджетів розглянуто у працях вітчизняних учених, які приділяють особливу увагу питанням ефективного управління місцевими фінансами, фінансово-економічному забезпеченню функціонування місцевого самоврядування, оцінці факторів, що впливають на стан рівноваги витрат і доходів місцевих бюджетів. Зокрема, це праці таких вчених, як Г. Сукрушева [19], М. Латинін [12], І. Лютий [13], Ю. Радіонов [17], Н. Позняковська [16], О. Бабінова [3], І. Запатріна [9], Т. Мигович [14].

Однак на сьогодні, реформування бюджетних відносин, розширення повноважень місцевих органів влади України, зростання їх фінансової бази, актуалізує дослідження питання виконання місцевих бюджетів, вимагає подальшого дослідження забезпечення ефективного використання коштів місцевих бюджетів, посилення ролі місцевого самоврядування у наданні суспільних послуг. В умовах перманентності розвитку кризових явищ економічної системи України особлива увага приділяється проблемам

виконання місцевих бюджетів. Вирішення економічних та соціальних завдань щодо покращення матеріального добробуту населення, надання якісних суспільних благ залежить від фінансових можливостей органів місцевого самоврядування та ефективного управління бюджетними коштами.

*Об'єктом кваліфікаційної роботи* є місцевий бюджет.

*Предметом кваліфікаційної роботи* є механізм виконання місцевих бюджетів України.

*Метою кваліфікаційної роботи* є дослідження теоретичних та практичних питань виконання місцевих бюджетів України.

Досягнення поставленої мети вирішувалося шляхом розв'язання наступних завдань:

- визначити теоретичні засади виконання місцевих бюджетів;
- дослідити особливості організаційно-правового механізму виконання місцевих бюджетів України;
- дослідити особливості виконання місцевих бюджетів України за доходами ;
- дослідити особливості виконання місцевих бюджетів України за видатками;
- дослідити результати державного фінансового контролю місцевих бюджетів України органами Державної аудиторської служби України;
- здійснити прогнозування рівня власних доходів місцевих бюджетів України від динаміки місцевих податків та зборів;
- дослідити зарубіжний досвід організації виконання місцевих бюджетів;
- дослідити основні проблеми виконання місцевих бюджетів України;
- узагальнити рекомендації щодо удосконалення механізму виконання місцевих бюджетів України.

*Методи дослідження.* У процесі наукового дослідження застосовувалися такі методи як: діалектичного і системного підходів, порівняльний аналіз при дослідженні понятійного апарату місцевих бюджетів; статистичних порівнянь при дослідженні стану виконання місцевих бюджетів України ; нормативно-

оцінний метод при систематизації рекомендацій щодо вдосконалення механізму виконання місцевих бюджетів, математичного моделювання при прогнозуванні власних доходів місцевих бюджетів.

*Інформаційно-аналітичною базою кваліфікаційної роботи* є нормативно-правові документи України. У кваліфікаційній роботі також використовувалися звітні дані Міністерства фінансів України, Державної аудиторської служби, Рахункової палати України, Державного казначейства України, Національного банку України, Державного комітету статистики України, а також монографії, наукова періодична література.

*Апробація результатів кваліфікаційної роботи.* Основні положення і висновки роботи апробовані на підсумковій студентській конференції : «IV Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція студентів, аспірантів та молодих вчених "Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами"» (м. Київ, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», 18 листопада, 2020) з докладом «Виконання місцевих бюджетів України».

*Структура кваліфікаційної роботи* складається з 3 основних розділів. У першому розділі висвітлено основні теоретичні засади виконання місцевих бюджетів, його сутність, мету, завдання та принципи, досліджено організаційно-правові засади виконання місцевих бюджетів України. У другому розділі проаналізовано стан виконання місцевих бюджетів України за доходами та видатками за останні п'ять років, результати контрольно-перевірочної роботи місцевих бюджетів України. У третьому розділі розкрито зарубіжний досвід організації виконання місцевих бюджетів, проблемні питання виконання місцевих бюджетів в Україні та запропоновані шляхи його вдосконалення, розраховано прогнозні показники власних доходів місцевих бюджетів України на 2020 рік шляхом застосування математичного моделювання.

Робота складається зі 109 сторінок друкованого тексту, містить 16 таблиць, 21 рисунки, перелік використаної літератури налічує 77 джерел.

## ВИСНОВКИ

1. Аналіз наукових праць показав, що термін «виконання бюджету» однозначного визначення не має. Під виконанням бюджету слід розуміти сукупність послідовних дій (процедур), спрямованих на забезпечення повної та своєчасної мобілізації запланованих доходів і фінансування передбачених бюджетних видатків на певній території в умовах чинного законодавства, в процесі виконання яких можуть бути виявлені резерви або способи підвищення стягнення додаткових доходів (способи підвищення оперативності мобілізації доходів) та шляхи ефективного використання бюджетних коштів

2. Виконання місцевого бюджету за видатками означає здійснення фінансування видатків, передбачених у бюджеті відповідно до бюджетного розпису. Тому дуже важливо при фінансуванні соціальних заходів установити правильні структурні пропорції між видатками бюджету на соціальні потреби, на здійснення економічної діяльності та основні напрями бюджетного інвестування. Досягнення раціональної структури видатків сприятиме економічному зростанню місцевих бюджетів, а також забезпечить надійне функціонування держави.

3. Стадія виконання бюджетів за видатками складається із шести послідовних та взаємопов'язаних етапів, кожний із яких має свої особливі завдання та функції: 1) встановлення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів на основі та в межах затвердженого розпису бюджету; 2) затвердження кошторисів, паспортів бюджетних програм, порядків використання бюджетних коштів; 3) взяття бюджетних зобов'язань; 4) отримання товарів, робіт і послуг; 5) здійснення платежів відповідно до взятих бюджетних зобов'язань; 6) використання товарів, робіт і послуг для виконання заходів бюджетних програм. При цьому на кожному етапі відбуваються відповідні форми бюджетного контролю.

4. Місцеві бюджети в Україні нині формуються переважно не за рахунок міжбюджетних трансфертів, як це було до 2019 року, а за рахунок власних та закріплених джерел: у 2019 році надходжень міжбюджетних трансфертів з

вищих бюджетів бюджету становлять 46,4% та податкові надходження 48,3% а найменшу - цільові фонди - 0,1%. Щодо доходів від операцій з капіталом то їх частка складає 0,5%, для порівняння у 2010 році – 2,24%, основною причиною такого скорочення доходів стало, зокрема, зменшення надходжень коштів від відчуження майна. Частка неподаткові надходження становлять 4,7% за 2019 рік, найбільшу складову у структурі неподаткових надходжень займають надходження бюджетних установ, але вона дедалі зменшується. Друге місце належить адміністративним зборам та платежам, питома вага яких, за підсумками 2019 року, продемонструвала тенденцію зростання.

5. Доведено, що власні доходи місцевих бюджетів України упродовж 2015-2019рр. зростали більшими темпами порівняно зі зростанням видатків (за виключенням 2017 року). Суттєво зросла питома вага власних доходів місцевих бюджетів України у їх видатках: з 30,4% у 2014 році до 48,6% у 2019 році, що є позитивним та є позитивним результатом фінансової децентралізації, розпочатою у 2015 році.

6. Неоднозначні тенденції ілюструє частка місцевих бюджетів України у Зведеному бюджеті України: починаючи з 2014 року спостерігається поступове збільшення цього показника, що, безпосередньо, вказувало на зміцнення фінансової бази органів місцевого самоврядування та є прямим наслідком реалізації Концепції реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, ухваленої 1 квітня 2014 року. Разом з тим, з 2018 року тенденції змінилися: частка місцевих бюджетів (з трансфертами) у Зведеному бюджеті України мала прогнозну відмітку 51,5% у 2018 р., що є зростаючою, але по факту цей показник зменшився до 47% у 2018 році та до 43,5 % у 2019 році.

7. Структура доходів місцевих бюджетів України ілюструє, що субвенції та доходи місцевих бюджетів без трансфертів майже порівно розділили між собою загальний розмір фінансових ресурсів місцевих бюджетів України. При цьому, у 2019 році суттєво зросла частка доходів місцевих бюджетів без трансфертів: до 53,6% проти 46,6 у 2016 році, зокрема, за рахунок зменшення

обсягів субвенцій із державного бюджету на надання пільг і житлових субсидій населенню на оплату житлово-комунальних послуг та первинну медичну допомогу, оскільки ці видатки частково здійснювалися з державного бюджету

8. Встановлено, що податок на доходи фізичних осіб, єдиний податок та плата за землю є основними бюджетоутворюючими платежами місцевих бюджетів України. Зростання обсягів податків на майно в останні роки є наслідком зусиль місцевої влади з інвентаризації території та активів.

9. Встановлено, що питома вага видатків місцевих бюджетів України у ВВП зросла у 2019 році до 15.4% порівняно з 2014 році: 14.1%, що є результатом зростання ролі місцевих бюджетів у наданні суспільних послуг, вирішенні соціально-економічних задач, проте знизилася відносно попереднього 2018 року (16,2%). У 2019 році, порівняно з попереднім роком, обсяги видатків місцевих бюджетів зменшилися на 0,8%, що насамперед зумовлено зменшенням обсягу окремих субвенцій з державного бюджету. У результаті частка видатків місцевих бюджетів без трансфертів до державного бюджету у видатках зведеного бюджету зменшилася на 4,5% до 41% і є менше показника 2015 року, коли розпочато реформу децентралізації.

10. Встановлено, що заплановані показники видатків не перевищують рівень виконання : в середньому 93,5% . Найменший рівень виконання у 219 році становить 84,8% - видатки на економічну діяльність. На протязі останніх п'яти років заплановані показники на найбільш суттєві видатки місцевих бюджетів України не виконуються. Крім того, за висновками Рахункової палати України видатки місцевих бюджетів виконуються нерівномірно: найбільше видатків місцевих бюджетів здійснюється грудні місяці.

11. Встановлено, що в структурі видатків місцевих бюджетів України за видами надходжень у 2019 р. найбільша питома вага належала видаткам на освіту (33,0 %), соціальний захист (18,2 %) та медицину (15,9 %). У попередньому 2018 р. структура видатків бюджетів не змінилась. Так, зокрема, позитивною тенденцією можна назвати суттєве збільшення питомої ваги видатків на освіту (з 8,1 % у 2017 р. до 33,0 % у 2019 р.), що є проявом



посткризової ревіталізації (відновлення) держави.

12. Розрахунки темпів росту основних видатків місцевих бюджетів у період 2015-2019рр. свідчить про різновекторні тенденції: у 2019 році найбільшими темпами зростали видатки на управління – 122%, найменшими зростали видатки на соціальний захист – 70,9%. Видатки на управління займали перше місце по зростанню також у 2015 році - 131,8%. Видатки на соціальний захист найменш зростали також у 2018 році – 102,9%, а найбільш вони зросли у 2016 році – 146,6%, посівши друге місце після економічної діяльності. Встановлено нестабільні темпи росту за усіма основними видатками місцевих бюджетів: найбільший показник становить 207,6% у 2015 році на економічну діяльність та 70,9% на соціальний захист у 2019 році (найгірший показник за усіма розглянутими показниками протягом усього аналізованого періоду). Визнано, що нестабільність та значний розрив у показник є проявом реформування фінансів місцевих бюджетів, яке припадає на аналізований період. Зміни у перерозподілі владних повноважень між центральною та місцевою владою віддзеркалюють склад, структуру та динаміку видатків місцевих бюджетів України.

Встановлено, що поточні видатки на протязі 2015-2019рр. виконувалися менше ніж на 100%: найгірший показник 37,5% у 2016 році та найкращий у 2017 році 100% на обслуговування боргу. У 2019 році майже було виконано планові показники за оплатою праці - 97,8% від плану, та поточні трансферти на 97% від плану. Погіршилися показники виконання плану на соціальний захист у 2019 році – 91,2% проти 98,2% у попередньому 2018 році. Традиційно, у складі поточних видатків найбільш питома вага припадає на оплату праці, на другому місці видатки на придбання товарів та послуг, зокрема плата комунальних послуг. Хронічне невиконання запланованих показник видатків місцевих бюджетів зумовлено несвоєчасним затвердженням бюджетних програм місцевими бюджетами.

13. У структурі капітальних видатків найбільш питома вага припадає на капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) – 38,5% у

2019 році проти 23,9% у 2015 році. На другому місці видатки на капітальний ремонт – 28,4% від загальних видатків у 2019 році, однак, цей показник зменшився з 30,4% у 2015 році, на третьому місці знаходяться видатки на придбання обладнання і предметів довгострокового користування, які займають 11,9% у капітальних видатках у 2019 році проти 12,7% у 2015 році.

14. Встановлено, що упродовж 2018-2019ррках видаткова частина місцевих бюджетів не була забезпечена у повному обсязі їх доходної частиною, що зумовило дефіцитний стан місцевих бюджетів. Фінансування місцевих бюджетів здійснювалося переважно за рахунок залишку коштів на рахунках бюджетів і бюджетних установ та внутрішніх запозичень. Поряд з цим, за рішеннями місцевих рад тимчасово вільні кошти окремих місцевих бюджетів розміщувалися на депозитних рахунках в установах державних банків. При цьому 70% розміщених коштів загального фонду місцевих бюджетів знаходилися на депозитних рахунках понад дев'ять місяців. Як наслідок, кошти тривалий час не використовувались.

15. За висновками Рахункової палати України видатки місцевих бюджетів виконуються нерівномірно: найбільше видатків місцевих бюджетів здійснюється грудні місяці. Рівномірний розподіл витрат місцевих бюджетів потребує якісного середньострокового бюджетного планування, насамперед капітальних видатків, оскільки реалізація багатьох інвестиційних проектів, зокрема здійснення капітального ремонту об'єктів, будівництва та ремонту доріг, є сезонними роботами.

16. За результатами звітів фінансового аудиту місцевих бюджетів Рахункової палати України та Державною аудиторською служби України систематизовані наступні характерні порушення виконання місцевих бюджетів України: використання коштів бюджету з порушенням бюджетного законодавства та втрати бюджету внаслідок прийняття незаконних управлінських рішень, неефективне використання бюджетних коштів, не оптимізована мережа закладів освіти і культури призводить до додаткового навантаження на бюджет, додаткові витрати бюджету, зумовлені недоліками в

управлінні комунальними підприємствами, нераціональні видатки на утримання органів місцевого самоврядування. неналежне використання міжбюджетних трансфертів, здійснення непродуктивних витрат, порушення фінансово-бюджетної дисципліни

17. Встановлено, що чинниками втрат місцевих бюджетів України за доходами є: недонадходження через суттєву заборгованість із заробітної плати на комунальних підприємствах, значні втрати через надання пільг зі сплати податків і зборів (плата за землю), відсутність оновленої нормативної грошової оцінки земельних ділянок, не приймаються рішення щодо залучення надходжень та не запроваджується здійснення збору за розміщення зовнішньої реклами, не вжито дієвих заходів щодо скорочення обсягів податкового боргу (земельного податку), тимчасово вільні кошти місцевих бюджетів розміщувалися на рахунках в державних банках за низькими відсотковими ставками, у окремих органах місцевого самоврядування розмір відрахувань частини чистого прибутку комунальними підприємствами не встановлений взагалі або встановлено на низькому рівні.

18. Визначені значення власних доходів місцевих бюджетів України на 2020 рік в залежності від місцевих податків на 2020 рік за допомогою Excel, Встановлено позитивний зв'язок між місцевими податками та зборами і власними доходами місцевих бюджетів України.

19. За результатами наукових та експертних досліджень систематизовано наступні проблемні питання виконання місцевих бюджетів України: неякісне планування бюджетних видатків, у тому числі трансфертів з Державного бюджету України, тривале затвердження переліків інвестиційних проектів та інших заходів, нераціональне і нецільове використання бюджетних коштів, надання державою економічних пільг за рахунок місцевих бюджетів без відповідних компенсацій місцевим бюджетам, відсутність належної узгодженості бюджетних процедур між учасниками бюджетного процесу, несвоєчасне фінансування, недоліки застосування програмно-цільового методу: відсутність належно визначених результативних показників

бюджетних програм, що призводить до неможливості оцінки їх виконання та ефективності витрачання коштів бюджету; відсутність підрозділів внутрішнього аудиту, що суттєво знижує якість управління публічними фінансами; неповна реалізація фіскального потенціалу податку на майно, відмінного від земельної ділянки, з причини відсутності доступу до Державного реєстру речових прав.

20. За результатами наукових та експертних досліджень систематизовано наступні напрями вдосконалення системи виконання місцевих бюджетів України: розвиток програмно-цільового методу, підвищення кваліфікації працівників фінансових органів, персональна відповідальність та мотивація, збереження існуючі стабільні дохідні джерела наповнення місцевих бюджетів та не допустити їх вилучення, відновлення проведення щорічної індексації нормативної грошової оцінки землі, забезпечити зарахування податку на доходи фізичних осіб за місцем розташування, діджиталізація бюджетів та переведення бюджетних розрахунків в електронний формат, дотримання принципу стабільності податкового законодавства, розширити дохідну частину місцевих бюджетів шляхом збільшення нормативу зарахування до місцевих бюджетів податку на доходи фізичних осіб до 80%, передбачати компенсаційні механізми втрат місцевих бюджетів внаслідок надання пільг державою.

### Список використаних джерел

1. Алексеев І. В., Лопушняк Г. С., Ливдар М. В. Бюджетний механізм і соціально-економічний розвиток регіонів : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2014. 248 с
2. АМУ категорично проти чергових намагань вирішувати питання держави за рахунок місцевих бюджетів[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.auc.org.ua/novyna/amu-kategorychno-proty-chergovykh-namagan-vyrishuvaty-pytannya-derzhavy-za-rahunok-miscevyh>
3. Ангелов А. С. Финансовое право на Народна Република България / А. С. Ангелов. – София : Изд-во БАН, 1960. – 440 с.
4. Антоненко В. В. Щодо визначення поняття “стадія бюджетного процесу” / В. В. Антоненко // Часопис Київського університету права. – 2010. – № 4. – С. 135–138.
5. Бабінова О. О. Критерії оцінки ефективності діяльності органів місцевого самоврядування: світовий досвід та Україна. Стратегічні пріоритети. 2007. № 2. С. 73–78.
6. Білик М. В. Сучасні аспекти формування та виконання місцевих бюджетів / М. В. Білик. // Економіка. Управління. Інновації. Серія : Економічні науки. - 2013. - № 1
7. Бугай Т. В. Сучасні проблеми та вектори розвитку бюджетного процесу в Україні / Т. В. Бугай // зб. наук. пр. Національного університету державної податкової служби України. – 2012. – № 2. – С. 40–49
8. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.uahttps://zakon.rada.gov.ua>
9. Бюджетний менеджмент: підруч. / за ред. В. Г. Дем’янишина, Г. Б. Погріщук. – Тернопіль: Крок, 2015. – 522 с.
10. Бюджетний менеджмент / [В. М. Федосов, В. М. Опарін, Л. І. Сафонова та ін.]; за заг. ред. В. М. Федосова. – К. : КНЕУ, 2004. – 864 с

11. Бюджетна складова реалізації домінантних напрямів суспільного розвитку : монографія / Л.В. Лисяк О.В. Гриценко, С.В. Качула, К.М. Роменська [та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф. Л.В. Лисяк. – Дніпропетровськ: ДДФА, 2015. – 396 с
12. Бюджетная система Российской Федерации / О. В. Врублевская и др.; под ред. О. В. Врублевской, М. В. Романовского. – 3-е изд., испр. и перераб. – М. : Юрайт-Издат, 2004. – 838 с
13. Вагнер А. Теория финансов. Л. : Петроком, 1993. 231 с
14. Василик О.Д., Павлюк К.В. Бюджетна система України. - К.: Центр навчальної літератури, 2004 – 544 с.
15. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України: підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004 р. – 608 с.
16. Вдовічен В. А. Поняття фінансово-правового режиму казначейської системи виконання бюджетів за доходами / В. А. Вдовічен // Митна справа. - 2015. - № 5(2). - С. 336-341.
17. Висновки про результати аналізу річного звіту про виконання Закону України „Про Державний бюджет на 2019рік” Режим доступу: [https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2020/9-1\\_2020/Vysn\\_9-1\\_2020.pdf](https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2020/9-1_2020/Vysn_9-1_2020.pdf)
18. Волкова О.Г. Проблемні питання фінансового забезпечення місцевих бюджетів: окремі аспекти/ О.Г. Волкова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2019. – № 35. – С.130-136
19. Волкова О.Г. Фіскальна ефективність місцевого оподаткування в Україні/ О.Г. Волкова // Інфраструктура ринку. – 2019. – Вип. 28(19). – Режим доступу: [http:// www. market-infr. od. ua/uk/28-2019](http://www.market-infr.od.ua/uk/28-2019)
20. Волкова О.Г. Фінансова спроможність місцевих бюджетів України: сучасний стан та перспективи розвитку / О.Г. Волкова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2018. – Випуск 29. – С.95-99

21. Волкова О.Г. Муніципальні запозичення як джерело фінансового забезпечення місцевих бюджетів України / О.Г. Волкова // Причорноморські економічні студії. – 2018. – Випуск 26. –ч.2. – С.93-96
22. Воронова Л. К. Бюджетноправове регулювання в СРСР / Л. К. Воронова. – Київ : Вища школа, 1975. – 184 с.
23. Гавкалова Н. Л. Проблеми функціонування механізму виконання місцевих бюджетів в Україні / Н. Л. Гавкалова, О. Ю. Масальцева // Теорія та практика державного управління. - 2014. - Вип. 4. - С. 265-271
24. Голинський Ю. О. Суб'єктивний вплив на процес виконання бюджетів Казначейством України як загроза фінансовій безпеці держави / Ю. О. Голинський // Науковий вісник НЛТУ України. - 2013. - Вип. 23.15. - С. 209-213
25. Гурвич М. А. Советское финансовое право / М. А. Гурвич. – М. : Юрид. лит., 1954. – 354 с
26. Державна казначейська служба України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=146477>
27. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
28. Державний фінансовий аудит об'єднаних територіальних громад: ключові проблеми та шляхи їх вирішення[Електронний ресурс]. - Режим доступу: [https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/520/12.2019\\_2.pdf](https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/520/12.2019_2.pdf)
29. Дубик В. Я. Підвищення якості казначейського виконання видаткової частини державного бюджету України / В. Я. Дубик, Н. І. Омелян// Молодий вчений. - 2018. - № 2(2). - С. 709-713.
30. Звіт про результати діяльності Державної аудиторської служби України, її міжрегіональних територіальних органів за 2019 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/146947>

31. Звіт Рахункової палати за 2019 рік, затв. рішенням Рахункової палати від 14.04.2020 № 10-2[Електронний ресурс]. - Режим доступу: [https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Reports/2019/ZVIT\\_RP\\_2019.pdf](https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Reports/2019/ZVIT_RP_2019.pdf)
32. Кириленко, О. П. Національні механізми сприяння реальній участі громадян в демократичних процесах [Текст] / О. П. Кириленко, О. В. Кириленко // Регіональні перетворення у світовому та українському вимірах : монографія / М. Богданова, К. Борсекова, В. О. Бригадир, О. В. Булатова ; за наук. ред. А. І. Крисоватого, Є. В. Савельєва. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – С. 31- 240.
33. Ковалевич Д. А. Основні засади планування та виконання місцевих бюджетів / Д. А. Ковалевич, В. І. Рошило // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Економіка. - 2013. - Вип. 21. - С. 168-171.
34. Коваленко С. О. Напрями підвищення ефективності виконання місцевих бюджетів / С. О. Коваленко, А. Л. Боєва // Бізнес Інформ. - 2018. - № 4. - С. 314-321
35. Конєва І. І. Формування та використання місцевих бюджетів України в умовах децентралізації. Економіка і суспільство. 2018. (№ 16). С. 751–757
36. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, затверджене Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 р. № 333-р
37. Король, Е. А. О сущности понятий «бюджет», «исполнение бюджета» и «казначейское исполнение бюджета» [Электронный ресурс] / Е. А. Король. – Режим доступа: <http://bujet.ru/article/6318.php>.
38. Кульчицький М. Прагматика і проблематика казначейської системи касового виконання державного бюджету за видатками / М. Кульчицький, І. Горобець // Світ фінансів. - 2014. - Вип. 1. - С. 143-152.
39. Кучерявенко М. П. Фінансове право України : підруч. / М. П. Кучерявенко. – Х. : Право, 2013. – 400 с



40. Лисяк Л.В., Роменська К.М. Ефективність використання коштів місцевих бюджетів України : монографія. - Дніпропетровськ: УМСФ, 2015. – 232 с.
41. Лукашев О. А. Теоретичні проблеми системи фінансового права : [монографія] / Лукашев О. А. – Х. : Право, 2010. – 304 с.
42. Марченко Л. Ю. Становлення та перспективи розвитку казначейської системи виконання державного та місцевих бюджетів в Україні / Л. Ю. Марченко // Актуальні проблеми державного управління. - 2016. - № 1. - С. 100-10
43. Матвеева О. Тенденції та перспективи модернізації системи виконання місцевих бюджетів України в умовах децентралізації / О. Матвеева, Ю. Дубовик // Актуальні проблеми державного управління. - 2019. - Вип. 2. - С. 107-113.
44. Мінфін звітує про Державний бюджет України за 2019 рік у інтерактивному режимі[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.auc.org.ua/novyna/minfin-zvituye-pro-derzhavnyy-byudzhety-ukrayiny-za-2019-rik-u-interaktyvnomu-rezhymi>
45. Місцеві бюджети. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/local-budgets>
46. Місцеві фінанси / за ред. О. П. Кириленко. – К. : Знання, 2006. – 677 с
47. Мигович Т. М. Оцінка ефективності виконання бюджетних програм. Економічний аналіз. 2011. № 8.1. С. 282–285
48. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування станом на 12 лютого 2018 року. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.slideshare.net/Decentralizationgovua/12-2018>
49. Напрями формування і реалізації бюджетної політики на середньострокову перспективу/ Інститут стратегічних та соціально-економічних досліджень // Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. — Режим

доступу : <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/napryami-formuvannya-i-realizacii-byudzhetnoi-politiki-na-serednostrokovu>

50. Нікітан Н. О. Модернізація механізму казначейського контролю за видатками в органах Державної казначейської служби України за допомогою інформаційних технологій / Н. О. Нікітан // Бізнес Інформ. - 2017.- № 6. - С. 79-84.

51. Ніщимна С. Бюджетний процес: деякі принципи / С. Ніщимна // Юридичний вісник. - 2015. - № 1. - С. 101-105

52. Овсянніков Є. Внутрішня будова стадії виконання бюджету за видатками та функції її елементів / Є. Овсянніков // Підприємництво, господарство і право. - 2017. - № 7. - С. 90-96.

53. Основні напрями бюджетної політики на 2018–2020 роки: Кабінет Міністрів України схвалив. Режим доступу: <https://www.auc.org.ua/novyna/kabinet-ministriv-ukrayiny-shvalyvosnovni-napryamy-byudzhetnoyi-polityky-na-2018-2020-roky>

54. Павлюк В. В. Державне казначейство України та його роль у бюджетному процесі / В. В. Павлюк, В. О. Олійник // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. - 2018. - № 2. - С. 277-288

55. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн : навч. посіб. / Ю. В. Пасічник. – К. : Знання-Прес, 2002. – 495 с

56. Пилипенко К. А. Особливості виконання доходів і видатків державного бюджету через органи Державної казначейської служби України/ К. А. Пилипенко, М. Р. Баклицька // Modern economics. - 2018. - № 9. - С. 73-78.

57. Пискотин М. И. Советское бюджетное право. Основные проблемы / М. И. Пискотин. – М. : Юрид. лит., 1971. – 312 с.

58. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення системи горизонтального вирівнювання та покращення фінансової спроможності місцевих бюджетів»

59. Проблеми та шляхи забезпечення макрофінансової стійкості в Україні / Інститут стратегічних та соціально-економічних досліджень // Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/problemi-ta-shlyakhi-zabezpechennya-makrofinansovoi-stiykosti-v-ukraini>

60. Пропозиції Асоціації міст України до показників Державного бюджету України на 2021 рік в частині місцевих бюджетів, удосконалення міжбюджетних трансфертів, адміністрування податків та зборів. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.auc.org.ua/novyna/oslobozhan-prezentuvav-byudzhetnomu-komitetu-propozyciyi-amu-do-pokaznykiv-derzhbyudzhetu-na>

61. Радіонов Ю. Д. Оцінка ефективності державних видатків. Економіка України. 2013. № 12. С. 76–87.

62. Райзберг Б. А. Современный экономический словарь / Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. – 2-е изд., испр. – М. : Инфра-М, 1999. – 479 с

63. Регіональні перетворення у світовому та українському вимірах [Текст] : монографія / М. Богданова, К. Борсекова, В. О. Бригадир [та ін.] ; за наук. ред. А. І. Крисоватого, Є. В. Савельєва. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 388 с. – До 50-річчя ТНЕУ

64. Результати діяльності Держаудитслужби, її міжрегіональних територіальних органів за січень – грудень 2019 року . [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dkrs.kmu.gov.ua/kru/doccatalog/document?id=158169>

65. Роменська К. М. Бюджетний процес на місцевому рівні та його удосконалення / К. М. Роменська // Фінансовий простір. - 2017. - № 1. - С. 98-102.

66. Сідор М. І. Правовий статус учасників бюджетного процесу : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / М. І. Сідор. – Одеса, 2011. – 24 с

67. Сидорова Н. В. Теоретичні основи бюджетного права / Н. В. Сидорова. – Х. : Бізнес Інформ, 1998. – 236 с

68. Собкова Н. Д. Державний фінансовий аудит виконання місцевих бюджетів: теоретичний та практичний аспект / Н. Д. Собкова, Л. С. Ібрагімова, Е. Ю. Ібрагімов // Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка. - 2018. - Вип. 800. - С. 28-34.
69. Сунцова О.О. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. - 560с.
70. Суханова А. В. Основні передумови створення казначейської системи виконання бюджетів в Україні / А. В. Суханова // Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. - 2018. - № 1. - С. 221-238.
71. Теорія держави і права. Академічний курс : підруч. / за ред. О. В. Зайчук. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 688 с
72. Теремцова Н. В. Стадії і елементи бюджетного процесу в юридичній науці / Н. В. Теремцова // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. – 2008. – Т. 21 (60), № 2. – С. 353–362
73. Толковый словарь русского языка / [под ред. С. И. Ожегова, Н. Ю. Шведовой]. – 4-е изд. – М. : ИТИ Технологии, 2008. – 944 с
74. Чернадчук В. Д. Стан та перспективи розвитку бюджетних правовідносин в Україні / Чернадчук В. Д. – Суми, 2008. – 455 с
75. Чугунов О. І. Бюджети місцевого самоврядування як інструмент соціально-економічного розвитку територій / О. І. Чугунов // Економічний вісник університету. - 2014. - Вип. 23(1). - С. 261-266.
76. Чуприна Л. М. Правова характеристика поняття “процесу” у бюджетному праві / Л. М. Чуприна // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 2. – С. 126–129
77. Щербина О. В. Бюджетний процес в Україні в контексті змін бюджетного законодавства / О. В. Щербина. // Державне управління: удосконалення та розвиток. - 2015. - № 4